

EMSA is opgericht naar aanleiding van de ramp met de Erika in 1999. Het duurde overigens enige tijd voor het zover was: de formele oprichting vond plaats in 2003, ironisch genoeg tijdens de volgende grote ramp, die van de Prestige. EMSA houdt zich niet alleen bezig met het opsporen van olievlekken, maar ook met het opruimen ervan en met het controleren van lidstaten op hun vorderingen met bijvoorbeeld havenontvangstinstallaties.

Als via de satelliet een olievlek wordt ontdekt, wordt dit binnen 30 minuten aan de betrokken lidstaat gemeld. Zwakke plek lijkt nog de bewijsvoering want nu moet er vaak nog een vliegtuig op uitgestuurd worden om aanvullend bewijs te verzamelen. "Binnenkort gaan we nog een stap verder", kondigt de Ruiter aan. "Door nieuwe EU-wetgeving moet elk schip een gps-signaal uitzenden. Dan kunnen we hier achter het bureau al zien welk schip het is. Maar nog heb je verificatie nodig om in de rechtszaal een sterke zaak te hebben." De grotere pakkans valt samen met uitgebreidere straffen voor olielozers. Rechters in EU-landen mogen sinds kort niet alleen de kapitein, maar ook zijn bazen veroordelen. De reders hebben hiertegen nog wel een proces lopen bij het EU-Hof van Justitie in Luxemburg.

Bronnen: anp en <http://www.telegraaf.nl/buitenland/article49732021.ece>. Zie ook: <http://www.emsa.eu.int/>

VERENIGINGSNIEUWS

Zwerfvuil heeft vele gezichten

De noordse stormvogel is een beetje het gezicht geworden van de problemen met zwerfvuil op de Noordzee. Bijna alle stormvogels hebben wel afval in hun maag, en dankzij intensief onderzoek zijn de verschillen in vervuiling per gebied of veranderingen in de tijd goed te volgen. Op www.zeevogelgroep.nl staat daarover het een en ander, inclusief (onder 'downloads') alle onderzoeksrapporten uit de afgelopen jaren. Maar het blijft ontzettend belangrijk om te onthouden dat de noordse stormvogel alleen maar een handige graadmeter is voor een probleem dat alle dieren op zee treft omdat ze erin verstrikt raken of omdat ze afval ten onrechte beschouwen als voedsel.

Toevallig kwamen me onlangs enige sprekende foto's onder ogen van onvolwassen jan van genten, het symbool van de Nederlandse Zeevogelgroep. Op de Waddenzee werd een verzwakte jan van gent aangetroffen door Jan van Dijk en Bram Fey tijdens een controlevaart met LNV vaartuig de 'Phoca'. Het dier kon worden bevrijd van een om de snavel verknoopt stuk visnet. De vogel werd een week later levend in dezelfde buurt nogmaals gezien maar het uiteindelijke lot is onbekend.

Ongeveer een maand later fotografeerde Cor Fikkert nabij de Engelse kust een onvolwassen jan van gent met een vergelijkbaar stuk visnet om de snavel. Ondanks flink schudden van de kop kreeg de vogel het net niet meer los. Jan van genten pikken stukken visnet en touwen op als nestmateriaal, waarvoor ze oorspronkelijk stukken zeewier gebruikten. Jongere vogels spelen misschien met zulk soort materiaal of komen er tijdens het foerageren mee in aanraking. Hoe dan ook, geregeld worden op deze manier verstrikte jan van genten dood op onze kusten gevonden (zie: Camphuysen (2001) *Atlantic Seabirds* 3: 15-30).

Links: Op het wad gevonden verzwakte jan van gent, met een stuk net om de snavel. Foto: Jan van Dijk (Phoca).

Rechts: Een onvolwassen jan van gent op zee nabij de Engelse zuidkust, 14 juli 2007. Foto: Cor Fikkert.

Voor voordrachten, voorlichtingsmateriaal en onderzoeksrapporten kan ik foto's van zwerfvuil op zee of strand (plastic, paraffine of wat dan ook), al dan niet met daardoor veroorzaakt dierenleed, ontzettend goed gebruiken. Wie zijn/haar opmerkelijke foto's voor dit soort gebruik ter beschikking wil stellen, stuurt die naar:

Jan Andries van Franeker, Wageningen IMARES, Postbus 167, 1799 AD Den Burg (Texel).

e-mail: jan.vanfraneker@wur.nl

Tel: 0222-369724

Dat blijft trouwens ook het adres voor dood gevonden stormvogels. Die blijven ook op de lange termijn noodzakelijk voor het graadmeter onderzoek naar zwerfvuil!